

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η συζητούμενη Συνταγματική Συνθήκη προσπαθεί και φιλοδοξεί να οργανώσει θεσμικά τη δημοκρατική αρχή, να διασφαλίσει τα κοινωνικά και ανθρώπινα δικαιώματα, να προωθήσει την κοινωνική αλληλεγγύη σε ένα επίπεδο ανώτερο από αυτό του έθνους-κράτους. Τυπικά δεν είναι Σύνταγμα. Το κείμενό της, όμως, είναι συνταγματικού περιεχομένου.

Με τη Συνταγματική Συνθήκη η Ευρωπαϊκή Ένωση διαμορ-

φώνεται σε μόρφωμα, το οποίο εξακολουθεί να είναι διαφορετικό από την πολιτεία που διαμορφώνουν τα εθνικά ή ομοσπονδιακά κράτη, όμως, είναι κάτι παραπάνω από την έως τώρα γνωστή Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βασικές πολιτειακές αρχές μεταγγίζονται στην Ένωση, αρχές του σκληρού πυρήνα της πολιτείας, όπως η δημοκρατική αρχή, η κοινωνική αρχή, η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το κράτος δικαίου.

Μία νέα πολιτική και οικονομική τάξη έχει διαμορφωθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η κατάργηση των συνόρων, η ενιαία εσωτερική αγορά, το κοινό νόμισμα, η ευρωπαϊκή ταυτότητα παραβιάζουν κατά πολύ και αμφισβητούν την απολυτότητα της αξίας της εθνικής κυριαρχίας, πολύ περισσότερο που εδώ και πολλές δεκαετίες είναι θεσπισμένη και παγίως νομολογημένη η υπεροχή και άμεση ισχύς του κοινοτικού δικαίου στο οποίο κάθε εσωτερική έννομη τάξη οφείλει να προσαρμόζεται. Η Ευρωπαϊκή Ένωση με αυτήν την έννοια διαβρώνει το εθνικό κράτος, όμως υιοθετεί στο θεσμικό της οικοδόμημα τη δημοκρατική και κοινωνική αρχή, τις αρχές του κράτους δικαίου, το Χάρτη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται σαφώς σε διαδικασία μετασχηματισμού με την εμβάθυνση και τη διεύρυνση. Η διεύρυνση είναι η απόδειξη της επιτυχίας του εγχειρήματος. Όλοι θέλουν να είναι μέσα. Στη φάση αυτή ολίγοι είναι οι ειδικοί περί το θέμα. Περισσότεροι είναι οι ενημερωμένοι, πολύ περισσότεροι όμως είναι οι αδιάφοροι και οι απληροφόρητοι, ουκ ολίγοι οι προβληματιζόμενοι και ανησυχούντες, άνθρωποι που αισθάνονται ότι απειλούνται. Είναι φυσιολογικό και υγιές, θα έλεγα, το γεγονός της έλλειψης ενιαίας αντίληψης των πολιτών. Στενόχωρο είναι το γεγονός της έλλειψης ενημέρωσης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η διαμόρφωση του ιδιότυπου και πρωτόγνωρου ιστορικά μορφώματος που καλείται Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι προϊόν επαναστατικών διαδικασιών ή λαϊκών διεκδικήσεων. Είναι η ενδιάμεση φάση που προέκυψε ως αποτέλεσμα επίμονων διαβουλεύσεων και επιδέξιων συμβιβασμών. Ως τέτοιο προϊόν είναι φυσικό να πάσχει από αδυναμίες, γιατί το θέμα που συζητάμε σήμερα είναι ένας ακόμη σταθμός στην οικοδόμηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην πορεία και εξέλιξη προς την ομοσπονδιοποίηση, η ώρα της οποίας δεν έφτασε γιατί υπάρχουν εύλογοι δισταγμοί ακόμη και σεβαστές ευαισθησίες.

Το έμβρυο της ενιαίας Ευρώπης που προέκυψε από τη συνένωση στρατηγικών τομέων της οικονομίας λίγα χρόνια μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο πέρασε στην εφηβεία με την ενιαία αγορά. Τώρα, η Ευρωπαϊκή Ένωση ενηλικιώνεται θεσμικά. Τώρα, η Γηραιά Ήπειρος γράφει τη δική της -ενιαία- ιστορία. Μιλάμε για οντότητα εκατοντάδων εκατομμυρίων ανθρώπων και πολιτών, καταναλωτών προϊόντων και χρηστών υπηρεσιών, μιλάμε όμως και για οντότητα, όπου δεκάδες εκατομμυρίων ανθρώπων είναι σε καθεστώς ανεργίας ή φτώχειας.

Είναι πολύ σοφή η τακτική της βαθμιαίας και σταδιακής ολοκλήρωσης. Η αλόγιστη βιασύνη στους βηματισμούς θα τρώμαζε τους λαούς και θα έθετε σε κίνδυνο το όλο εγχείρημα. Από την άλλη μεριά, οι αργόσυρτοι και αμήχανοι βηματισμοί θα οδηγούσαν σε μαρασμό και ακύρωση του σχεδιασμού. Τα σταθερά και μελετημένα βήματα προσλαμβάνονται από τους Ευρωπαίους πολίτες ευκολότερα. Η στάθμιση του κόστους-οφέλους υπέρ του οφέλους αφομοιώνεται καλύτερα. Το άρμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης φαίνεται να κινείται αργά, με βάση όμως τον ιστορικό χρόνο κινείται συνετά και σταθερά. Στο ερώτημα «περισσότερη ή λιγότερη Ευρώπη;» η Συνταγματική Συνθήκη απαντά: απλούστερη, δημοκρατικότερη και αποτελεσματικότερη θεσμική οργάνωση της Ευρώπης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η επιλογή της Ελλάδας για την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι επιλογή συναισθηματική ή οπαδική. Είναι επιλογή στρατηγική με γνώμονα το συμφέρον της χώρας και του λαού. Επιλέγουμε την Ευρώπη στην οποία γειτνιάζουμε γεωγραφικά, ιστορικά, πολιτισμικά, θεσμικά. Επιλέγουμε την Ευρώπη, με την οποία μας συνδέουν κοινές αρχές και αξίες. Η απομόνωση δεν ταιριάζει αλλά και δεν συμφέρει την Ελλάδα. Το συμφέρον της Ελλάδας είναι να στοι-

χίζεται, να συμβαδίζει, να είναι συνοδηγός στην πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ωστόσο, η επιλογή της Ελλάδας δεν αρκεί να είναι μόνο συμμετοχική σύμβαση προσχώρησης. Πρέπει να είναι επιλογή δημοκρατικής συμμετοχής. Για να μεγιστοποιήσει τα οφέλη της από αυτήν τη συμμετοχή, η Ελλάδα οφείλει να είναι πρωταγωνιστικά παρούσα στις εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση, να συνδιαμορφώνει τις εξελίξεις κυρίως στην κατεύθυνση της εξασφάλισης αξιοπρεπούς διαβίωσης των πολιτών της Ευρώπης.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΣΙΩΝΗΣ)

Λίγα λόγια για το Χάρτη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Κυρίαρχο στοιχείο του Χάρτη συνιστά η αναγνώριση της κοινής πνευματικής και ηθικής κληρονομιάς της Ευρώπης, η διαφύλαξη και ανάπτυξη των κοινών αξιών, ο σεβασμός στην πολυμορφία των πολιτισμών και των παραδόσεων των ευρωπαϊκών λαών.

Καινοτομία του Χάρτη αποτελεί η απομάκρυνση από την κατηγοριοποίηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε ατομικά, πολιτικά και κοινωνικά και η υιοθέτηση έξι θεματικών ενότητων, δηλαδή της αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, τη ισότητας, της αλληλεγγύης, της δημοκρατίας και της δικαιοσύνης. Προστασία του ανθρώπου σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής του. Αυτός είναι ο Χάρτης.

Φορείς των δικαιωμάτων ο ευρωπαίος πολίτης αλλά και κάθε άνθρωπος που ζει εντός των ορίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αποδέκτες της προστασίας, τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και τα εθνικά όργανα, όταν καλούνται να εφαρμόσουν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους κανόνες του Κοινοτικού Δικαίου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πρόκληση και το πρόταγμα θα είναι ισχυρή Ελλάδα, ισχυρή κοινωνία μέσα στην ισχυρή Ευρώπη και στην ισχυρή ευρωπαϊκή κοινωνία. Επειδή η συνταγματική συνθήκη βρίσκεται θεσμικά στην κατεύθυνση αυτή, υπερψηφίζω το κυρωτικό νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)